Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעם בלאסט ערשיינט
דרייטאל יאבענשלעך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטעט
פיר עסטערריך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיראטעלייהרי. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פירם אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיראטעלייהרי. 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

יודישע פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מען
יעדען טאג
סרענום עריבען
אונד דער סיענעריצאנס-סירען
בעזונדע מיט דעם עסטאנדע דעם
עיסטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעם
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נום. 29,
וואהן מאן אויך דיא סרענומעריא-
צאנסבלעטער צו יעדעזען בעליעבע.

Nr. 62, אייליפטער יאהרגאנג פעסט, פרייטאג ח סיון ה.ת'ר'ל'ט. Pest, den 30. Mai 1879.

פאליטישע איבערזיכט.

איבער דען נישעסט-טירקישען קריעג זיגט זיך מאנאג קיינע יייטערען נאכריכטען אינגלטראפען. יייא ביא יעדער עניטיקעלונג אינעם קריעגעם טירטש אין דער מאנכמאל שטולל-שטאנד אין, גרייפענלאנד יידרשיינלידי, דאס דיא אינרגען איי-אפאישען מעכטע אלס פיינדעם-פערמיטטלער אי-סטרעטען אינד דען סולטאן דאצו דרענגען יידרען, דען בערעבטיגטען יינשען נישעבענלאנדס נאבשיעבטען. מערקיידיגער יייטע איטש עפטש פיאנרייך אלס יינקע-דאלטער אינד אינטערשטשטער נישעבענלאנדס אי-פינגרייפט טען. דערד יידדינגטאן, דער עפטציג אי-סיעדטיג מינסטער פיאנרייכס, איטש נאך בים בעלעיגער כאנגרעסע אלס פיינר נישעבענלאנדס אלס גערעכטפערטיגט אינד פערלאנגט דיא נאבשיבע-קיט זישטעט דער טירקיא. יידלבע אן זידר-לענן נעבוטעט דער טירקיא. יידלבע אן זידר-לאנד נישעגען, זינד דער טירקיא נישט צור לאסט. יידרערזעד זיא, אן נישעבענלאנד אבשטרעטגען. דיא-זעם קלינע כאנטרייד שטערקען אינד בעפעסטיגען כאנגען. דער כאנטרם פאסטע כאמאלס דען בע-שלוס, דאס נישעבענלאנד אונד דיא טירקיא יישטען גע-בישעם-אבטרעטונג אינטער אינאנדער פערפאנדלען מאגען. אינד יישען זיא צו קיינער איינונג גילאנגען זא יידרען זיך דיא אינרגען אי-אפאישען אינטערעסירט לשיגען, אם נאך מאלידטיט אישען פיינלישען פערבונד צו שטאנדע צו ברישגען. זיינ דעם כאנגרעסע דיאנען יידדינגטאן אינטער דאריבע, דאס זיך דיא טירקיא צו אינער נעפיינטם-אבטרע-טונג אן נישעבענלאנד נינטשטליכען מאגע. — פיאנ-ליך זיבעל זיך יידרישעלידי אן נישעבענלאנד אישען פיינער עישרבען, דאפיט אי פיאנרייך אישען אינגלאנד אישען אבזע, יינלאנד האט פעם-טען פים אן בולגאריען נעגאפטט. עסטערריך-אונ-גארן אן כאפטען אינד דער הערצעגינא עניגלאנד אן צישען — אינד נין זיבל אין פיאנרייך אן נישעבענלאנד אישען אנגלאטם-פינקט אים אישנטע כאנטן. — יין מיסטען נין נאך אבאיהטען יייא זיך דיעזע פינאנשיעלע אנגעלעגענהיים יישטער עניטיקעלן זיהרט.

אינע כאנטאנטאפלער דעפעטש פיאם 26. מאי מעלדעטש, דאס אינע אבטיילונג טירקישער פלאטטען, 16 מאנן שטארק, פאן נישבעטען דע-יולאישעען באפען אן אינען אלד עלאדט אינד דאדט אבער פאלען יידרע. דיא יעפיאישאפטען 14 טירקישע פלאטטען, צעפטערקעל-טען דיא לישען אינד דעפטען בעפיקט אין בישטעטיגע. דיעזע נישאבטישען זינד בשטעטיגט פיאן עפרזאנען. דיא דאדט אם טאג-אנטע צישעען יאדען.

אינער דיא נישולפטישען בראנישפעפטונגען אן דען כסלאנד זינד לעפטעטען מאגען עבענפאלls קינע יייטערען נאכריכטען אינגלאנגט. מאן זיי, דאס אין דיא נישולפטען פיער-טאג עגיפאלשען האבטען אלנעדען מעלדעען א דיא יים טען צישטעגען, דאס דיא נישולפטען יידען זיך, אינדעם-טען ומטעגט דיא יים טען בעראבטיגט אינד בישטיגט, גע-ישבט דיא בעשטאטיגט דער נישולפטען מיט שטעקלבעד שטרעפטען אינד אינבארטעפטיט פערפאלגט. אינע עפטעפפטיגע עפפטע פיאם 28. טען מעלדעט, דאס דאדט אין אינע יישטע יידע האב-נעשולפטעע האפטע, נאפטעם יאפטע העפטעלט. עים

Digitized by Google

אָן נרעגנעגלאָזעס „ליבטזונגע". אלס אָן- „באָ- ווילליגקייט" איבר „לידענשאפטלבקייט".

* (פֿאָטערַ אונדזער זאָלן.) אים מיט- בען (באַערן) ווירד בעריכטעט: איין הויר אין אלל- גמײנער אבטיג שטחהעזעדר פֿאָיצער צאנקטע זינגען 12 יחדינגן זאָלן ווענען איינער אינער אינאריט עט- „אם העפֿטע אים. דיעזער גרפֿאָ נאָך אייער מערד- ליפֿינגן פֿסאָלע אינד דרוקטע דיעזלבע דרימאל אין זינגן פֿאָטער אב. אללע דריא שׂסטע נגנגן פֿעלל. אין זינער אפֿרינגע גרפֿ גין דער אפֿפֿ- ציער נאָך דעם שיער־טע אינד צערהויב זינגן זאָלן אין מעדערע שטוקע, דער אפֿפֿציער ווירדע איינגעגאנגן. מאן איט זעהר גשפאנגע אין דען אינאנגי דיעזער זאבע, דא אין זאלבער פֿאלל פֿעללידב נאָך קינגע גערבטע אין עדדען פֿאַרגאָמען זין דרפֿטע. אלם קידעם־מאדרער נאָן דיעזער אפֿפֿציער דאָ גיבט פֿעראיסהילט „עדדען. אין פֿאטער, דער פֿאן זינגע איינגען מינדע אין זאלבער ווייב אינגרפֿפֿען ווירד. אזט נעיים גיבט מעהר „בּיא זנגען". ער האט אלזא דען מאָדר אין איינע צשטאנדע דער אינגרעב- נינגס־פֿעדינקייט פֿעראבט:

טעלעגראפֿישע דעפעשען.

פֿעטערבורג בּרג 25־טען מאי. בּיז עטטע זינד אין פֿעטערסבורג אללין (2000 נידולסטען פֿער- האפֿטע יאדדען.

קאָנסטאנטינאפֿעל 25־טען מאי. דיא טירקען אין דר־באסקיון, נאמענטלד אין נאי־ באואי, זינד מיט דעם נידן פֿרעדענס־פֿעדטראג, דער צוישטען דער טירקיא אינד עסטערדיב־אינגאדן זעשטאפֿסטן יאדדע, נוסט פֿפֿרעדען אינד יאל- לען אינע רעיאליציאן שטפֿטען. דיא טירקישע רעגירונג יוירד אבער אללעס מאלבע טהון, אים דיעע רעיאליציאן צו אינטערדרוקען אינד דען פֿרי- טיאליציאן צו אינטערדרוקען אינד דען פֿרי- דען מיט עסטערדיס־אינגאדן פֿינסטלר אינצי- דאלטען אן נאי־באואר האט בעריים אין ראפֿפֿ- גייששען דען טירקישען רעיאליציאנגרע אינד דען טירקישען מאלדאטען שטאטטגפֿנדען. „אבּיא 3 טירקישע מאלדאטען נעפאדטעט יאדדען.

אבדעם דער נעכסטע דרוק־שאי אוי- זעיעם מיטטיאב־בלאטטפֿס אים שבּעירת אייט, זי האבן ראם נעכסטע בלאטט עיסט פֿרישאי נע- בּרוקט יעדדען.

נעשעפֿטסבעריכט

פֿעטטער פֿרייט.

נעטרייד־נוטיצען. אָן פֿאָיצען ויאר נעפֿ- טען מעטט צו מאקטע נעבראכט, דער פֿעפֿרייט ויאר נוט, פֿעריפֿפֿ ויאדדען 1500 מעטר.

ווייצען שוים 200 מעטר. 78 קילא 10.25 נוּל. 100 מעטר. 78 קילא 10.25 נוּל. 400 מעטר. 78 ק 10.20 נוּה. 1200 מטר. 78 קילא 10.10 נוּל. 200 מטר. 77.7 ק —.10 נוּל. 200 מטר. 77.5 קילאָ נאָמאל 9.60 נוּל. 600 מטר. 76.5 ק 9.80 נוּל. 600 מטר. 76 ק 9.40 נוּל. 300 מטר. 75.8 קילאָ 9.25 נוּל. (אללעס פֿער דרייא מאנאטע.)

קאָרן 6.20—6.50 נוּל. —

קוקורוזן 5.05 נוּל. —

גערשטע פֿיטטער 5.20—5.40 נולדען. מאלצ- וואצע 8 נולד.

האפֿער 5.40—5.55 נוּל.

רעפֿס מאהל פֿער אינטפֿס־פֿעפֿטטמבער 13 — $13^1/_2$ נוּל.

מעהל פֿ־ רוזן (פֿער 100 קילאגראמם אנטפֿט זאָ, פֿייא אב פֿטפֿטם 0 נוּ: 0 : 21 נוּל. 20 ק. נוּט: 1 : 20 נוּל. 60 ק, נוּ: 2 : 20 נוּל. — ק, נוּ: 3 : 19 נוּל. — ק. נוּ: 4 : 17 נוּל. 60 ק, נוּ: 5 : 16 נוּל. — ק, נוּ: 6 : 15 נוּל. — ק, נוּ: 7 : 13 נוּל. 80 ק, נוּ: 8 : 11 נוּל. 60 ק, נוּ: $8^1/_2$ נוּל. 80 ק, נוּ: 9 פֿפֿיצע קליגע 3 נוּל. — ק, נאָבע קליגע 2 נוּל. 80 ק.

חילזע פֿרוזט: עיבטען אינגאריש 14 —15 נוּל. לוגען 14—15 נוּל. יאבע מיטטע 5—5.20 נוּל. חיצע בייגן 9—9.25. — נאבע ווייצ באבּגען $^1/_2$ 6—7 נוּל. צוויבעל $^1/_2$ 8 — 9 נוּל. מאזיאבע 6—$6^1/_2$ נוּל. וועקן 4.75 — 5 נוּל. לוגאבען 12.50—13 נוּל. קומפֿל בוּ־ נוּל. מאָן נייוויר 20 — 21. בלויער 25 —27 נוּל. מאאי — נוּל. (אללעס פֿער 100 קילא.)

שפֿרי־טוס. נייע מעפֿאדע אים קלינגן $27^1/_2$ — 28 נוּל. אלטע־מעפֿאדע 29 — $29^1/_2$ נוּל. פֿער 10000 לוטער פֿרעפֿעס.

אוגשלים (חלב) 44—45 נוּל.

צוויבעל שקען. באבּגטע 17 נוּל. פֿעבּבטע $14^1/_2$—15 נוּל.

צוויבעל שקען (לעקוואי) מוטטער $12^1/_2$ — 13, פֿייא 15—16 נוּל.

האָנייג: נעלבער 32.50 נוּל. ווייטער 33 נוּל.

שפֿרי־טוס. נייע מעפֿאדע אים קלינגן $27^1/_2$ — 28 נוּל. אלטע־מעפֿאדע 29 — $29^1/_2$ נוּל. פֿער 10000 לוטער פֿרעפֿעס.

אוגשלים (חלב) 44—45 נוּל.

צוויבעל שקען. באבּגטע 17 נוּל. פֿעבּבטע $14^1/_2$—15 נוּל.

צוויבעל שקען (לעקוואי) מוטטער $12^1/_2$ — 13, פֿייא 15—16 נוּל.

האָנייג: נעלבער 32.50 נוּל. ווייטער 33 נוּל.

קילא, 165—168 נולד. דרימאל פֿעריפֿבּבטע פֿערצען 19 — 20 קילא 170—172 נולד.

קאלב 9—10־קילא 450—465 נולדען. נעגעבבטע 8 — 11־קילא 340 — 360 נולדען פֿער 100 קילא.

שאפֿ־ווא־לל. אין פֿאריגער וואבּע ווירדען פֿעקויפֿט: 60 מטר׳ מיטטעלפֿיינע מיט־יוללע צו 112— 116 נולדען. 40 מטר׳ מיטטעלפֿיינע לאבּבּ־יוללע צו 100—105 נולדען. 50 מטר׳ שוי צינאא 44 — 46 נולדען. (אללעס פֿער 56 קילא)

ווי־נער פֿרוזט.

שפֿרי־טוס $28^1/_4$—$28^1/_2$ נול. צו 10000 לוטער פֿעריפֿבּבטע:

רי־באל $31^1/_2$—35 נולד. פֿער 100 קילא. —

ווי־נער, פֿעריקפֿט וואירדען 3500 מיטטע עטר׳, פֿייטע: מיטט־יוויטען 79—80־קילא 10.30—11.60 נול. פֿער מיטטעטטע. —

קאָרן, אינגאריטען 69 — 72־קילאגראמם 7.20 נולד. פֿער מיטטע־טטר.

חאבּפֿער אינגאריטער 5.90 — 6.25 נולדען פֿער מיטטע־צענטנער.

גרוטטע פֿלאיאקטע 63—$64^1/_2$־קילא 7.20—9.60 נולדען.

רעבּפֿ באנאטער 13.25—13.50 נולד. קאהל $13^1/_2$ — 14 נולדען.

ווי־נער־מעהל נר 0: —.22—.23, נר 1: 18.75—21.25 נולד, נר 2: —.18—.19, נר 3: 15.50—16.50, נולדען, אללעס פֿער מיטטער צטר.

קאָרן־מעהל, נר 1: —.13—.14 נולד, נר 2: 11—12 נולדען פֿער מיטטער־טטר.

חילזע פֿרוזטע: לוגען 10—22 נולדען עבּפֿטען 7—12 נולד. — באָגען 8—$9^1/_2$ נולד. — הירזען 6.25—5.75 נולד. (אללעס פֿער 100 קילא.)

לאטטע־טיטזונג פֿאָם 24־טען מאי 1879.

מעטטעטטיאר	45	74	9	62	41
ווי־נען	88	18	23	17	85
נראץ	40	73	80	81	29

פֿרוזטע־טיטזונג פֿאָם 24־טען מאי 1879.

מאנדורו.

אין דער אטטראפֿטען קילטם־גטעיידע צו נאפֿ־אטטאפֿאן (טיטראי אטטאפֿאן) איט דא טטעטלע אינם פֿאבּבטטעם דער צוטלוד אין מבּטטעער שי־ב וקיא זין מם. וֹאפֿאבּ צי בּוטטע- גען. אדריפֿם־גדאלט 200 נולדען נעבּבטע וֹאנוטר שאטטע, פֿייער אדינען אינד וֹאנטפֿטינען אבּלבּען עבּאפֿטטנטען. טיערבּבער אים בעטטבּבע פֿאָן קבּלוט פֿאָן אינדפֿאנגען אטטראפֿאטען אבּבּגינען וֹאב- גען זיד וֹאפֿאבּ אינם פֿאבּבטע־פֿאבּטטראָ אינטער- טיערבּען. דיאָטיגען. דיא טלליד פֿלנוי- דען אָאנגען זיך בּפֿאבּבּגט. גיר דעם אדבּפֿבּבּי- טען יעדדען פֿיוטיגען פֿעריטפֿען. (3—5)

דער פֿאטטטאנד.

קורז־טאבּעללע פֿאָם 24. מאי.

גטלד־קורז	נר.	מל
וילנע־אטט	100	—
דיוטבּבּ	5	52
טטטטער וֹי־נאפֿטטטטען 8 נולדען נולד.		
וֹטטטט

שטעלליגע ערהאלטען. וועלכע אין דימענטן גע-
בויגן אונטער דעם שטערע אינגער פּרעמדען
פּלעצער איז דאס וואסער פּלוצלינג אויפגע-
שטאנען אין א גרויסער הויכקייט, אז עס האט
אנגעהויבן צו פּלעצער אין אלע זייטן, אז דאס
וואסער האט זיך אנגעהויבן צו שפּריצן אין
אלע זייטן, אז עס האט זיך אנגעהויבן צו
גיסן אין אלע זייטן, אז עס האט זיך אנגע-
הויבן צו גיסן אין אלע זייטן, אז עס האט זיך
אנגעהויבן צו גיסן אין אלע זייטן, אז עס
האט זיך אנגעהויבן צו גיסן אין אלע זייטן,
אז עס האט זיך אנגעהויבן צו גיסן אין אלע
זייטן, אז עס האט זיך אנגעהויבן צו גיס

ערטראגעם איך אראקטשען נעבראיך מאכען — אינ שאן אין קורצער צייט ווערדען אינזערע אר־מעען אין זיך־באכענען אייניקען. — אינזערע טהע־טיגקייט אין דער טהרקיא איז אלזא נאך ניכט פאללענדעט!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (קראנ־שטיין.) וויא אינזערן לעזער בעריים בע־קאנט, העלט זיך קראנ־שטיין רידאלף שאן זיט מערערען יאכען אין שאנינן אייא. וויא נינמערר אים מארריד בערטהעט ווירד, מאכטע אינזערע שטערזוואטער קראנ־שטיין דערצער טאנע אייגן אייסלוי, נאך נאר־אבריקא אינ איז דערזעלבע בעריים אין דער בערטהמען האנדעלם־שטאדט טאנגער. דערצע שטאדט בעפינדעט זיך אין מאר־קא. וויא רידאי ווען עטצע אין שמאכבאללער־אנ־טערדרוקונ לעבען. אים דעם שטאממע אינזערע דערשטער־ווייבער יאר נאך נינמאנ אייא נאר־אבריקא אינ איז דערזעלבע בעריים אין דער בערטהמען האנדעלם־שטאדט טאנגער. דערצע שטאדט בעפינדעט זיך אין מאר־קא. וויא רידאי ווען עטצע אין שמאכבאללער־אנ־טערדרוקונ לעבען. אים דעם שטאממע אינזערע דערשטער־בייבער יאר נאך נינמאנ אייא נאר־אבריקאנישער בארען, מיט אינאהמע פאן קאנזער קאליל דעם פינפטען, דער אים אהרע 1535 אן טינם עריטען, אים אהרע 1541 אללטע ער יערצער מיט אינעם שפעט נאך אלגיער נעדרען. דא עריאב זיך עראך פלאטללד אין נעלאטצער ונד־שטרם. אין פאללע דעמפען דאם שפ ניכט לאנדען קאנגנע אינד דער מעכטיגע קאזער צור אינקרע־גערציאנען יאר. אינבער דעזעם עראינגם יוידר אינטשר דען ווילן פאן אללגיר נאך דיטש פאללענ־דעם עראבען: דער באי (בעהרדיטער) פאן אל־גיר זאר עם אינגרן. דאם קאזער קאליל דער פינפטע אין זיין לאנד קאמפע. עך פיכטפעע, דאם דזעזער דאנן שפעטער דאם לאנד ערבערן אינד עם זיך אינטערעסירען. דא שיקטע ער אים דען האבנזער ר' שפען עמח צרק. דער נאך דיטש אלם פיר־אמפעיר דעם שאלה ותשיבה ספר־תשב־ין ועלטבעריהמט איט. דעזעך נאלט דאמאלם ייט אינ בייט איך אלם נראפער „בעל קבלה", דער דוך „שמח" אללעם עריזיקען קאנן. דער באי פיכטפע נן דען האבנזער, דוך זינע „נעריט־עריכטע" דאם לאנדען דעם קאזער צו פיכטפע נן דען אינ־אנ־לעריר" דאם לאנדען דעם קאזערם קאליל אן אל־גיר צי פיכטפע נן דען אינ־אנ־דיא אינג אללגיר אין דען אינ־אנ־דיא אינג אללגיר אין דען אינ־אנ־טע אים: „דער עיינג איזט נאפט: עך אל־לין איזט אללמעכטיג!" אין פאללע דיזעם מעכ־ווירדיגען עראינגספעם ערטהיילטע דער באי דען ייטען אין זינעם לאנדע אינ־פיכטראנדענפיכע פ־ייר־הייטען אינד עכפטע. — אללין אים פיכליפיכ דער אחרהנדערטע האבנן זיך דיא פיכרהלטנספפ דער ייטען אין אלגיער פיכרטיטמעכט. מאן אזט עבען נגינן ר' ד ע ן ניכט פ־ אללע ציטען דאנק־באי. בעלאנגלך האט „פ־ דוך זינע ווייהיט ווערצער דער זעבנען הינגעים־אהרע נאנין מצים דיא מיר פ־ינדלי־כפט ציגעזיכערטע בעלאבנינג. דיא יאנדער. דיא מאן דוך דיא „קבלה" ערציע־לען קאנן, גפעטהען נור דוך דיא בעגטעניג דעם הייליגען נאטטפע־נאמעם אינ בפיטי־ינג דעם עגנעלם, דער אבער דיזעג אבער אינ אבע זזפע אינ אר אבער דיזעג אלדע אלגיר אין פיכטפע נן דען נאמען דעם עלטפען (קדוש השם). דיא זערפטפ פ. דאם דיא מיט אלל דיינער ק־ראפט אינ מיט אלל דיינן אימעגן ניכט אים שטאנדע בינט. דאם לאנדען דעם פ־עמדען מאנארבנן אין אלגיער צי פערזיכערן. דיא זאללפט נן ע־פאר־ען. דאם דער אינגינג נאטט אללין. דער אבער דיא נאטי־קפיכטפ ט. עבנען אייר אין דיזעגם פאללע זיינ אללמאכט צי ערקענגן נעבנן יייר. דעגן נפ דער נאטט אין־אלם פער־אמעגם־שטיק נאר אללגן פ־ער אינטפיגנדן דער אללפ. דאן נאך אבנן אינ נאך אינטגן. ייא מאן דיזעם מיט דעם „ללב" צי טהין פפללעגם. אינ יאיך עם דאן אינטער דעם יפ־ צ: „דער עיינג איזט נאטט" (ה' היא האלקים) אינם מעער. זאללך ערפאב זך גלינבפיטי אין העפפ־גער שטיפ פאן זדען אינד יעפטגן; דער הימעל אימצאנ; זך מיט אינער שיא־צען־אללגן, דיא ערדע בעפטע, דאם מעער יאירדע זא שטיפיטי, דאם פאלל דער פ־ענפט מיט זינעם נ־אמען ק־יפ־ם. דיער שיאנג ער אין פער־אמעגם־שטיק נאר אללגן פ־ער אינטפיגנדן דער יפלפ. דאן נאך אבנן אינד נאך אינטגן. ייא מאן דיזעם מיט דעם „ללב" צי טהין פפללעגם. אינ יאיך עם דאן אינטער דעם פ